

Maailman toimivin kaupunki: Helsingin kaupunkistrategia 2017–2021

Helsinki

Julkaisija:
Helsingin kaupunki, 2018
Suunnittelu ja taitto: designtoimisto Kuudes
Paino: Hämeen Kirjapaino
Kuvat: Helsingin kaupungin aineistopankki,
My Helsinki materiaalipankki ja HELEN

Helsinki on päivä päivältä parempi

”Ihmiset tulevat kaupunkiin etsiäkseen tuloja ja elantoa, mutta jäävät sinne elääkseen hyvän elämän.” Näin totesi kreikkalainen filosofi Aristoteles jo 2 300 vuotta sitten.

Tämä viisaus ei ole vanhentunut aikojen saatossa. Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, joka tarjoaa työtä ja toimeentuloa sekä parhaat mahdolliset olosuhteet urbaanille, hyvälle elämälle. Tämän strategian visio on, että Helsingistä rakennetaan maailman toimivin kaupunki.

Voimme jo nyt ylpeillä toimivuudellamme: puhdasta vettä tulee hanasta, bussit kulkevat ajallaan, lasten koulutiet ovat maailman turvallisimpia ja päiväkotien henkilökunta osaavaa. Tämä strategia asettaa kuitenkin kunnianhimoiset ja selkeät tavoitteet sille, että haluamme jatkossa olla vielä parempia. Meidän on tehtävä joka päivä töitä ollaksemme kansainvälisempi, ketterämpi, palveluhenkisempi ja vetovoimaisempi kaupunki.

Helsinki on ennen kaikkea paikka ja yhteisö. Helsingin tekevät helsinkiläiset itse. Kaupungin vetovoima kumpuaa puhtaasta ja turvallisesta ympäristöstä, uniikista kaupunkikulttuurista sekä kaupunkilaisten osallisuudesta hyvän ja toimivan arjen rakentamisessa. Helsinki haluaa rakentua dialogissa asukkaidensa ja vierailijoidensa kanssa.

Kaupunkien merkitys aikamme suurten globaalien haasteiden ratkaisijoina kasvaa väistämättä. Kaupungit ovat ratkaisukeskeisiä, pragmaattisia ja ketteriä etsiessään vastauksia niin sosiaalisen segregaatoin, ilmastonmuutoksen, energiatehokkuuden tai osallisuuden ja digitalisaation haasteisiin.

Tarjoamalla toimivan kaupungin alustaksi asukkaillemme ja yrityksillemme uskon, että meillä on kaikki mahdollisuudet houkuttaa parhaita kykyjä ja ideoita myös maailmalta Helsinkiin. Helsingin pitää jatkossakin olla se paikka, jossa ihmiset haluavat asua, elää, työskennellä, yrittää, oppia, leikkiä ja kasvattaa perheitään. Helsingin pitää olla houkuttelevin paikka niille, jotka haluavat tehdä maailmasta paremman paikan.

Olen halunnut pitää tämän strategian sivumäärältään lyhyempänä kuin aikaisemmin, mutta jokainen lause siinä on merkittävä. Helsinki on hieno kaupunki, yksi maailman hienoimmista. Tulevaisuuden Helsinki on enemmän!

Toivon, että jokainen meistä omalla toiminnallaan tekee tämän strategian eläväksi.

Jan Vapaavuori
Helsingin pormestari

Tällaisia me helsinkiläiset olemme

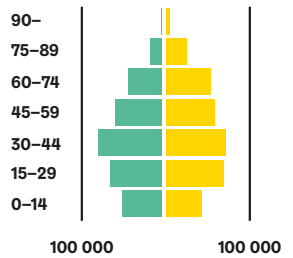
Helsingin väestö

Asukkaat
31.12.2017

644 788

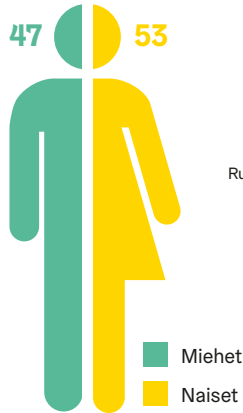
(Arvio)

Ikäryhmittäin

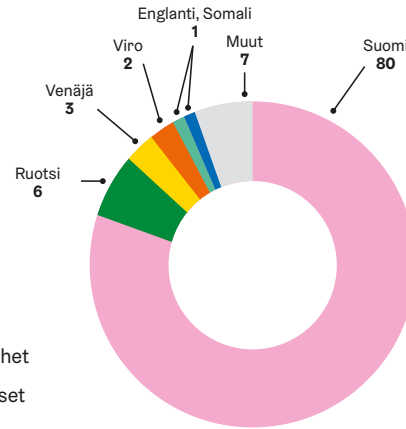

Mediaani-ikä: 38 vuotta

Sukupuolittain, %

Äidinkielet, %

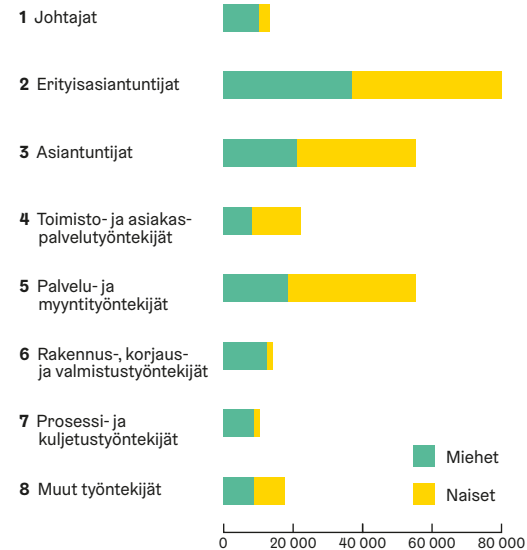
50%

Helsingin väestöstä on korkeakoulututkinto (v. 2015)

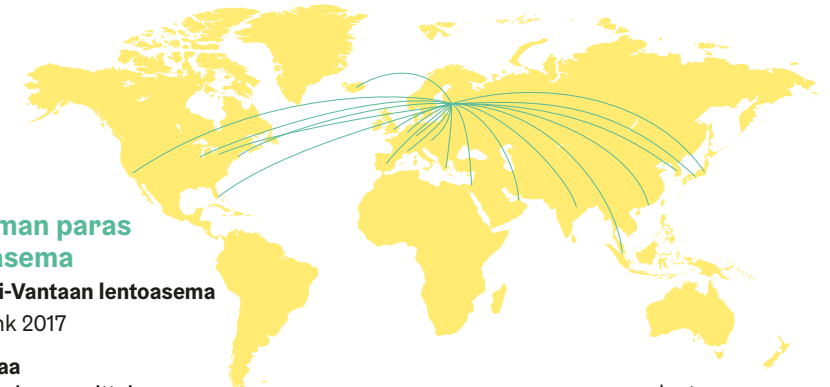
80%

puhuu englantia

Helsingin väestö ammattiryhmän ja sukupuolen mukaan vuonna 2014

Helsingistä maailmalle

1. Maailman paras lentoasema
Helsinki-Vantaan lentoasema
Travellink 2017

17+ miljoonaa matkustajaa vuosittain
30 minuuttia junalla kaupungin keskustasta

135 suoraa lentoa ympäri maailman
60 lentoreittiä Helsinkiin
80+ suoraa lentoa Aasiaan viikoittain

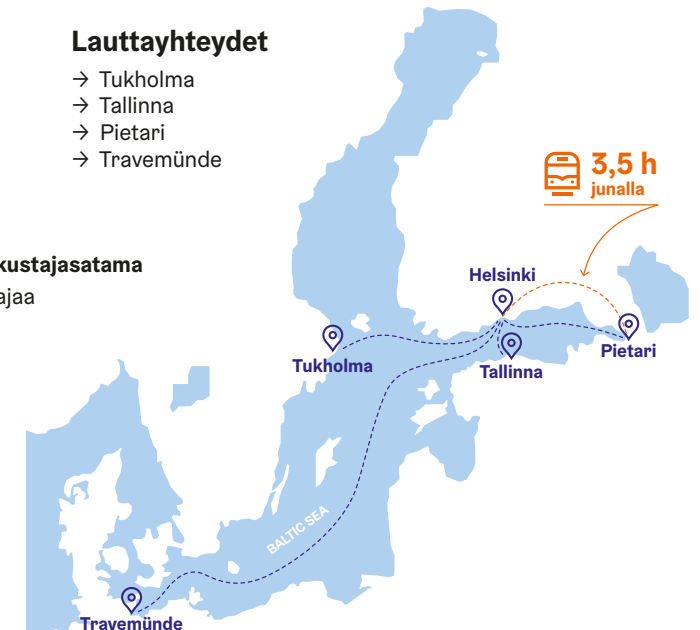
Helsinki-Tallinna

→ Kaksoiskaupunki
→ Matkustusaika lautalla 2 h
→ Jopa 18 lähtöä päivässä

Lauttayhteydet

→ Tukholma
→ Tallinna
→ Pietari
→ Travemünde

1. Helsingin Satama
Euroopan vilkkain matkustajasatama
12,3 miljoonaa matkustajaa vuonna 2017

1.

Maailman

toimivin ka upunki

1. Maailman toimivin kaupunki

Helsinki on hyvää elämää varten.

Helsingin visiona on olla maailman toimivin kaupunki. Tällä se luo parhaat urbaanin elämän edellytykset asukkaalleen ja vierailijoilleen. Kaupungin strategisena tavoitteena on tehdä jatkuvasti kaikki hieman paremmin, jotta helsinkiläisten elämä olisi mukavampaa ja vaivattomampaa. Helsinki haluaa olla päivä päivältä parempi.

Kaupungin perustehtävänä on järjestää asukkaalleen laadukkaita palveluja ja luoda edellytyksiä virikkeelliselle ja hauskalle elämälle. Helsinki on hyvä koti ja maan pääkaupunkina kaikkien suomalaisten yhteinen olohuone. Kansainvälisesti orientoituneena metropolina Helsinki palvelee myös muualta tulevia.

Toimiva kaupunki näkyy konkreettisina tekoina ja arkea helpottavina asioina ihmisten jokapäiväisessä elämässä. Toimiva kaupunki tarkoittaa sitä, että päiväkodit löytyvät läheltä, kouluun uskaltaa kävellä, ikäihmisten palvelut ovat helposti saatavilla ja tietyt hoidetaan tavalla, joka häiritsee kaupunkilaisten arkea mahdollisimman vähän.

Helsinki on turvallinen ja viihtyisä, sujuva, helppo ja välittävä.

Toimivassa kaupungissa on paljon vahvuuksia ja vähän heikkouksia. Toimivuus rakentuu tasa-arvolle, yhdenvertaisuudelle, vahvalle sosiaaliselle koheesiolle ja avoimelle osallistavalle toimintatavalle. Jokainen tuntee olonsa turvalliseksi Helsingissä. Toimivaa kaupunkia rakennetaan luottamuksen varaan. Turvallisuus, kaupunkilaisten keskinäinen luottamus ja yhteenkuuluvuuden tunne on kaupungin kilpailuvaltti. Kaupunki on kaikkia varten. Kaupunkia rakennetaan yhdessä.

Toimiva kaupunki on Helsingille reitti edistyksellisen arjen luomiseen. Helsinki on turvallinen ja viihtyisä, sujuva, helppo ja välittävä. Helsinki on asukas- ja käyttäjälähtöinen kaupunki. Jokaisella helsinkiläisellä – niin nuorella, ikääntyneellä kuin toimintarajoitteisella – on mahdollisuus elää kokemusrikasta ja laadukasta elämää ja saada siihen tarvittava tuki ja palvelut kaikissa elämän vaiheissa. Toimiva kaupunki on erityisesti ikääntyneiden sekä tukea ja apua tarvitsevien etu.

Yritysten ja osaajien arvostus hyvin organisoitua, luotettavaa ja ennakoitavaa toimintaympäristöä kohtaan kasvaa, kun globaalit ongelmat kärjistyvät. Hyvin toimiva kaupunki on myös parasta elinkeinopolitiikkaa.

Toimivaa kaupunkia rakennetaan luottamuksen varaan.

Tiesitkö?

- 1. Maailman paras julkinen liikenne**
BEST, Benchmarking in European Service of Public Transport, 2015
- 2. Helsinki on maailman toiseksi turvallisin kaupunki**
Mercer, 2017
- 3. Suomi on maailman kolmanneksi tasa-arvoisin maa**
World Economic Forum 2017
- 9. Helsinki on elinolosuhteiltaan maailman yhdeksänneksi viihtyisin kaupunki**
The Economist Intelligence Unit 2017

Avoin, osallistava ja omintakeinen kulttuurimme synnyttää jatkuvasti uutta ja odottamatonta.

15.

**Maailman parhaat
konferenssikaupungit
-vertailu**

Union of International
Associations (UIA) 2017

1.

**Pohjoismaiden paras
konferenssikaupunki**

Union of International
Associations (UIA) 2017

Elävä ja kiehtovasti omaperäinen kaupunki

*Helsinki on yhdistelmä
rationaalista toimivuutta ja
omaperäistä rosoisuutta.*

Helsinki on moderni, dynaaminen ja elävä kaupunki. Helsinki luo maailmanluokan mahdollisuuksia itsensä toteuttamiselle ja hausalle elämälle yhdistäen ne turvallisiin, luotettaviin ja toimiviin puitteisiin.

Helsinki on omaperäinen kontrastien kaupunki. Avoin, osallistava ja omintakeinen kulttuurimme synnyttää jatkuvasti uutta ja odottamatonta. Tämä yhdistettynä kaupungin toimivuuteen ja luotettavuuteen, maailmanluokan koulutukseen ja kulttuuritarjontaan, korkeaan teknologiseen osaamiseen, avoimen datan esimerkilliseen hyödyntämiseen sekä designin kokonaisvaltaiseen ymmärtämiseen luo edellytyksiä niin virikkeelliseen arkeen kuin merkityksellisten ratkaisujen hakemiseen globaaleihin haasteisiin.

Helsinki edistää suvaitsevaisuutta ja monimuotoisuutta, lisää kansainvälisyyttään ja luo edellytyksiä mielenkiintoisten kohteiden ja tapahtumien synnylle. Elävä kaksikielisyys on Helsingin rikkaus. Helsinki vauhdittaa toteuttamiskelpoisten suurhankkeiden etenemistä ja panostaa kulttuurin ja urheilun suurtaapahtumien sekä kongressien houkutteluun ja luomiseen. Helsinki panostaa matkailun edistämiseen ja kannustaa kaikkia kaupungin vetovoimaisuutta edistävien ideoiden kehittelyyn.

*Helsingin tavoitteena on
olla Euroopan kiehtovimpia
sijaintipaikkoja uutta
luovalle startup-toiminnalle
ja houkuttelevin osaamis-
keskittymä yrityksille ja
yksilöille, jotka haluavat
tehdä maailmasta
paremman paikan.*

Helsinki on riittävän iso, jotta siellä voi kehittää ja testata systemaattisesti merkittäviä innovaatioita, ja riittävän pieni, jotta se on myös käytännössä mahdollista. Helsinki on samaan aikaan luotettava ja luova, spontaani ja järjestäytyneet. Kaupunkilaisten ja yritysten luomat jakamistalouden uudet toimintamallit monimuotoistavat kaupunkia yhteisöllisesti ja taloudellisesti.

Elinkeinopolitiikan tavoitteena on, että yksityisen sektorin työpaikkamäärä kasvaa pitkällä aikavälillä vähintään yhtä nopeasti kuin asukasluku. Maria 01 -alueen kehittämistä Pohjois-Euroopan suurimmaksi kasvuyrityskampukseksi jatketaan ja Meilahden kampuksen asemaa kansainvälisesti merkittävänä terveysalan innovaatio- ja liiketoimintaympäristönä vahvistetaan. Koko kaupunkia kehitetään alustana kokeiluille ja uutta luovalle elinkeinotoiminnalle.

Hallitulla rytmimuutoksella nopeampaan ja ketterämpään toimintakulttuuriin

Helsinki on vakaa ja vastuullinen, turvallinen ja luotettava, mutta samalla dynaaminen ja vahvasti ajassa elävä. Kaupungin jatkuva omien toimintamallien kehittäminen ja ketterä uusiutuminen ovat vahvin tae kaupungin palvelulupausten lunastamiseksi, vireään kaupunkielämän ylläpitämiseksi ja kaupungin kansainvälisen vetovoiman vahvistamiseksi.

Kaupunki mieltää kaikessa toiminnassaan olevansa perusluonteeltaan palvelutehtävissä. Helsingillä on maanläheinen, käytännöllinen näkökulma. Tyytyväiset asukkaat ja asiakkaat lisäävät myös kaupungin henkilöstön tyytyväisyyttä ja ovat samalla paras keino kanavoida kaikkien helsinkiläisten into ja luovuus yhteiseksi eduksi. Asukas-

ja käyttäytyvyys on kaupungin tuloksellisuuden keskeisimpiä mittareita.

Helsinki pyrkii hahmottamaan paremmin globaalia murrosta.

Helsinki lisää henkilöstönsä ymmärrystä tekoälystä ja muista maailmaa muuttavista teknologioista sekä niistä mahdollisuuksista, joita tämä kehitys avaa kaupungille. Helsinki käynnistää johtaville viranhaltijoille sekä keskeisissä suunnittelutehtävissä oleville työntekijöilleen räätälöidyn tekoäly- ja teknologiakoulutuksen. Helsingin tavoitteena on olla maailman parhaiten digitalisaatiota hyödyntävä kaupunki maailmassa.

Tiesitkö, että Helsinki sijoittuu maailman kärkeen seuraavissa vertailuissa:

1. Investointeja houkutteleva kaupunki
The most attractive EU country
The FDI Attractiveness
Scoreboard 2016

3. Yritysmuotoisin kaupunki
Nesta European
Digital City Index 2016

3. Osaavin työvoima
Insead 2017

1. Paras avoin data
La Fabrique
de la Cité 2015

3. Innovaatiomyönteisin kaupunki maailmassa
Citie 2015

4. Paras toimintaympäristö digitaaliselle yrittäjyydelle
Nesta European Digital City
Index 2016

Maria 01

Pohjoismaiden suurin
startup-keskittymä

250 M€

sijoituspääoma

9500 m²

500+

teknologiastartupia

Helsingin seudulla

Helsingin tavoitteena on olla maailman parhaiten digitalisaatiota hyödyntävä kaupunki maailmassa.

Helsinki nopeuttaa omaa päätöksenteko-, ennakointi- ja reagointikykyään ja pyrkii hallittuun rytmimuutokseen omassa tekemisessään. Päätöksentekomalleja ja palveluprosesseja tehostetaan ja byrokratiaa kevennetään.

Helsinki on ensisijaisesti paikka ja yhteisö, ei virkakoneisto. Kaupunki on omaleimaisten kaupunginosiensa summa, asukkaidensa, yrittäjiensä ja vierailijoidensa muodostama urbaani yhteisöllinen kokonaisuus.

Helsinki ymmärtää roolinsa yhä enemmän edellytysten luojana ja mahdollistajana. Helsinki luo aktiivisesti kumppanuuksia kansalaisjärjestöjen ja kaikkien kaupungin kehittämisestä ja elävöittämisestä kiinnostuneiden kanssa. Helsinki on paitsi palveluorganisaatio myös alusta ja maailman edistyksellisin julkisen sektorin ekosysteemi. Helsinki kehittää digitaalisia ratkaisuja, jotka tekevät helpoksi seurata ja osallistua itseä kiinnostaviin ja koskeviin asioihin riippumatta siitä, ovatko ne kaupungin vai muiden tekemiä. Helsingin toimintamalli perustuu mahdollisimman suureen avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen.

Helsinki on maailman johtava kaupunki julkisen tiedon avaamisessa ja sen hyödyntämisessä.

Kaupungin maineen tärkein sisältö ja tärkeimmät tekijät ovat helsinkiläiset itse. Kaupunki ei koskaan ole valmis, mutta sitä rakennetaan joka päivä yhdessä. Terve kansakaupunkilaisia kunnioittava paikallisylypeys on osa kaupungin identiteettiä.

Helsinki vahvistaa asemaansa osallisuuden ja avoimuuden kansainvälisenä edelläkävijänä. Jokaisella helsinkiläisellä on oikeus kokea itsensä helsinkiläiseksi ja tehdä vaikuttavia tekoja yhteisönsä hyväksi. Helsingissä on helppo toimia toisten hyväksi. Tavoitteena on, että asukkaat ja yritykset luottavat kaupungin toimintaan, että heidän todellinen vaikutuksensa toimintaan vahvistuu ja että modernit osallisuuskäytännöt parantavat väestöryhmien välistä ymmärrystä, yhdenvertaisuutta ja palvelujen laatua. Sukupuolten tasa-arvo on läpäisevä periaate kaikessa kaupungin toiminnassa. Sen edistämiseksi käynnistetään tutkimuspohjainen hanke, jossa valituille palveluille toteutetaan sukupuoli-vaikutusten arviointi.

Kaupunki edistää dialogia sekä aktiivoi heikommassa asemassa olevia osallistumaan. Asiakas on aina osallinen omassa palvelussaan.

Kuva: Dorit Salutskij

Tiesitkö?

- 2016** Ensimmäinen muotoilujohtajan (Chief Design Officer) nimittänyt kaupunki Euroopassa
- 2014** UNESCO:n City of Design -nimitys
- 2012** Maailman muotoilupääkaupunki

Muotoilu on Helsingille kansainvälisesti merkittävä erottautumistekijä. Helsinki vahvistaa kansainvälistä profiiliaan muotoilun suurkaupunkina. Design, digitaalisuus ja dialogi yhdistäen helsinkiläisille rakennetaan hyvän kaupungin käyttökokemusta.

Kaupunki varmistaa tuoreen organisaatiomuutoksen tavoitteiden, erityisesti asukaslähtöisyyden, osallisuuden ja kustannustehokkuuden toteutumisen sekä kaupunkikokonaisuuden ohjattavuuden paranemisen. Valtuustokauden painopisteenä on toimialamuutoksen hyötyjen varmistaminen ja kaupungin johtamistavan uudistaminen.

Kaupunkia johdetaan ja henkilöstöpolitiikkaa toteutetaan eettisesti, vastuullisesti ja kestävästi. Helsinki on hyvä työpaikka, jossa tavoitteena on erinomainen

ihmisten johtaminen. Kaupunki panostaa valtuustokaudella johtamistyön parantamiseen ja viestinnän kehittämiseen.

Kaupunkikonsernin omistajapolitiikassa kaupungin omistamisen ja määräysvallan tulee lähtökohtaisesti tukea ja palvella palvelujen järjestämistä, kaupungin taloutta tai muuten kaupungin yhteiskunnallisia tavoitteita. Kehitetään avoimuutta ja osallisuutta koko kaupunkikonsernissa. Omistajuudella ja määräysvallalla tulee saavuttaa taloudellista ja/tai toiminnallista hyötyä pitkällä aikavälillä. Toimintaympäristön muuttuessa ja palvelutuotannon vaihtoehtojen lisääntyessä kaupungin oman organisaation ja kaupunkikonsernin rakennetta tarkastellaan avoimesti sen varmistamiseksi, että kaupungin toimintojen ja palvelujen kokonaisuus on järjestetty tarkoituksenmukaisesti.

2.

Kestävän kasvun

turvaaminen

kaupungin

keskeisin tehtävä

2. Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeisin tehtävä

Helsingin väestö on kasvanut keskimäärin yli prosentin vuosivauhtia reilun kymmenen vuoden ajan. Sama tahti näyttää jatkuvan myös tulevaisuudessa. Helsingin kasvu kertoo kaupungin vetovoimasta ja siitä, että ihmiset haluavat asua täällä. Kasvu on Helsingille myönteinen asia, mutta myös resurssija edellyttävä haaste. Väestöryhmien ja alueiden välisen eriytymisen hillitseminen on korkealla kaupungin agendalla. Sosiaalisen koheesion ylläpitäminen on hyvän ja kilpailukykyisen kaupungin elinehto myös jatkossa. Kokonaisvaltaisen taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyuden varmistaminen on kasvavan kaupungin tärkeimpiä tavoitteita. Kokonaisuutta seurataan ja raportoidaan mittaristolla kaupungin toiminnan ja talouden suunnittelurytmiin kytkettynä.

Eriarvoistumista vähentää erityisesti laadukas opetus ja varhaiskasvatus. Siksi Helsinki tavoittelee varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostamista. Tulokselliseksi osoitettua myönteisen erityiskohtelun rahoitusta lisätään maltillisesti ja suunnataan lisäksi ammatilliseen koulutukseen ja lukioon.

Helsingin jokaisen koulun on oltava niin hyvä, että vanhemmat valitsevat mielellään lähikoulun.

Kasvu velvoittaa kaupunkia. Tarvitsemme riittävästi työpaikkoja, asuntoja, päiväkoteja, kouluja, kirjastoja, liikuntapaikkoja ja terveydenhuollon palveluita. Liikenteen on toimittava. Niistä, joita elämä on kolhinut, on pidettävä huolta. Kaupunkiin mahtuu laaja kirjo ihmisten kohtaloita.

Kasvava Helsinki tarvitsee toimia tasavertaisten mahdollisuuksien rakentamiseksi, mikä tarkoittaa ennen kaikkea investointeja koulutukseen. Helsingissä on myös paljon ihmisiä, joiden elämässä on lyhytaikaisia tai pitkäaikaisia vaikeita ongelmia: sosiaalipolitiikkamme on inhimillistä, mahdollisimman ajoissa toimivaa ja pitkäjänteistä. Kaupunki edistää sitä, että mahdollisimman moni pääsee kiinni työelämään ja oman sekä perheensä asioiden omaehtoiseen järjestämiseen. Maahanmuuttajien osaamisen hyödyntäminen työmarkkinoilla ja laajemmin yhteiskunnassa on onnistuneen kotoutumisen edellytys.

Työllisyys

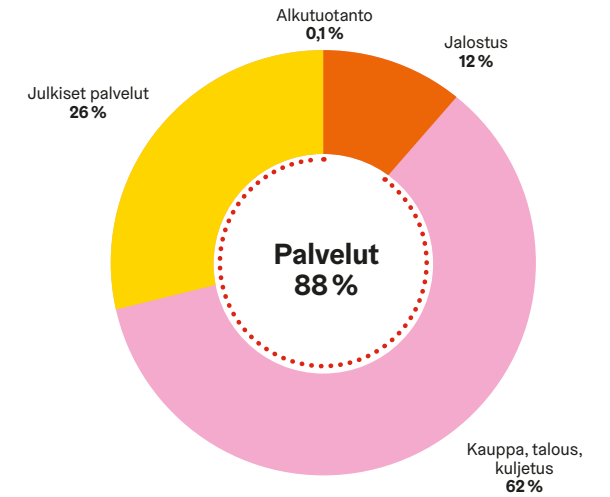
Työpaikkoja yhteensä, 2017
426 500

Työllisyyden omavaraisuus
130 %

Työttömyysaste
8,4 %

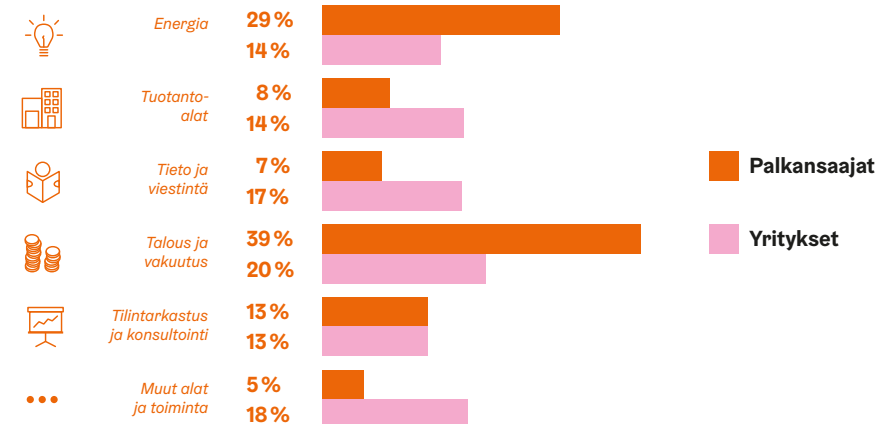

Työpaikkajakauma

Tilastot 31.12.2016. Lähde: Tilastokeskuksen työvoimatutkimus

Tärkeimmät liikealat

Kaupunkien asukkaiden todellisuuden eriytyminen on maailmalla yksi suurimmista kaupunkien haasteista. Kaupunginosien eriytyminen tulotason ja hyvinvoinnin osalta otetaan Helsingissä vakavasti. Helsinki on kansainvälisessä vertailussa onnistunut hillitsemään eriytymistä paremmin kuin useimmat verrokkikaupunkimme. Helsinki tavoittelee jatkossakin asemaa segregaation ehkäisyn eurooppalaisena huippuesimerkkinä ja mahdollistaa kaupunginosien tasavertaisuuden ja hyvinvoinnin.

Toimivat asuntomarkkinat on tärkeässä roolissa kasvun haasteeseen vastaamisessa. Tavoitteena on rakentaa vuosittain 6 000 asuntoa valtuustokauden alussa (2017–2018) ja 7 000 asuntoa valtuustokauden jälkipuoliskolla (2019–2021).

Helsinki panostaa kohtuuhintaiseen vuokra-asuntotuotantoon asumisen ja siihen liittyvän maankäytön ohjelman mukaisesti ja selvittää aktiivisesti toimia asumisen hinnan nousun hillitsemiseksi.

Helsinki huolehtii asuntotuotannon edellytyksistä kaavoittamalla vuosittain

600 000 – 700 000 kerrosneliometriä asuinkerrosalaa ja luovuttamalla riittävän määrän tontteja. Kaupunki hillitsee rakentamisen kustannuksia ja tiivistää kaupunkirakennetta siirtymällä kilpailukykyään ja saavutettavuuttaan vaarantamatta asteittain kohti alueellista ja markkinaehtoista pysäköintijärjestelmää uusista asuinalueista aloittaen.

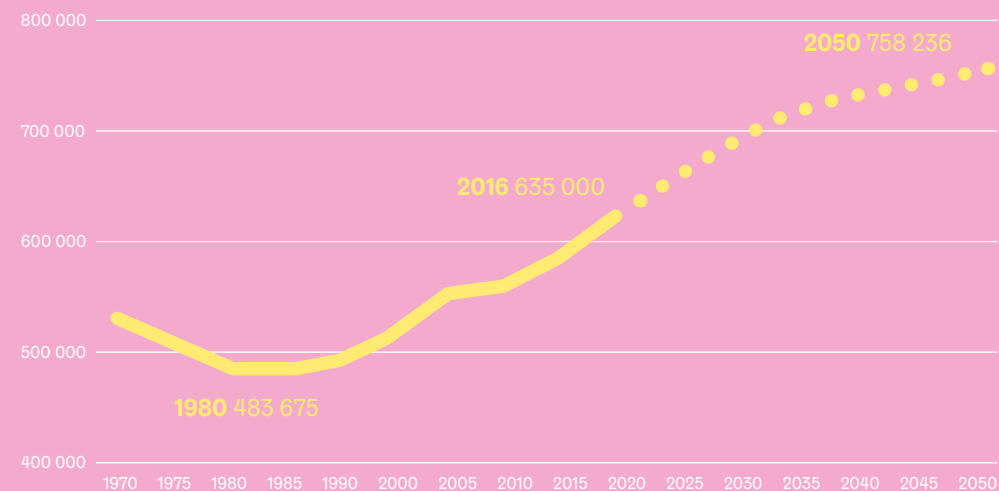
Helsingissä suunnitellaan liikenneinvestoinnit ja maankäyttö aina yhdessä. Liikenneinvestoinneilla huolehditaan koko liikennejärjestelmän toimivuudesta. Kestävien liikennemuotojen kulkumuutosuutta kasvatetaan. Samalla huolehditaan kaikkien liikennemuotojen kehittämisestä ja elinkeinoelämän edellyttämän liikenteen kilpailukyky turvataan. Yleiskaavan toteuttamisen suunnittelu aloitetaan Vihdintien bulevardista. Alueen pikaraitiotien suunnittelu etenee päätösvaiheeseen valtuustokauden aikana. Tuusulanväylän bulevardin suunnittelua viedään eteenpäin. Malmin pikaraitiotien toteuttamisen edellytykset selvitetään. Keskustan raitiotieverkko ja Kalasataman raitiotiesuunnitelman toteutus etenee. Helsinkiin rakentuvien uusien aluekokonaisuuksien ohella tehostetaan täydennysrakentamista.

Kuva: Riku Pihlanto

Helsinki on nopeasti kasvava kaupunki

Helsingin väestö 1970–2016 ja ennuste vuoteen 2050 asti

Helsingin jokaisen koulun on oltava niin hyvä, että vanhemmat valitsevat mielellään lähikoulun.

Kuva: Riku Pihlanto

Pidämme jokaisen nuoren mukana ja ehkäisemme syrjäytymistä

Nuorten syrjäytymiskierre, erityisesti koulutuksesta ja työstä, on yhteiskuntamme vakavimpia ongelmia ja huolestuttava seuraus metropolialueilla korostuvasta polarisoitumiskehityksestä. Ongelman lievittäminen on tärkeää sekä inhimilliseltä että taloudelliselta kannalta ja myös kaupungin turvallisuuden, viihtyisyyden ja elinkeinopoliittisten intressien edistämiseksi.

Helsingin päämäärä on, että jokaisella lapsella ja nuorella on harrastus, nuoret luottavat Helsingin tulevaisuuteen asuinpaikkana ja voivat vaikuttaa sen toimintaan.

Projektin aikana selvitetään erityisesti ylisukupolvista syrjäytymistä ja sen pohjalta otetaan käyttöön keinoja syrjäytymisen katkaisemiseen. Autetaan vaikeasti työllistyvien ja vajaatyökykyisten ihmisten työllistymistä. Erityistä huomiota kiinnitetään vieraskielisten nuorten selkeästi muita suurempaan suhteelliseen osuuteen koulutuksen ja työn ulkopuolella olevista nuorista.

Ohjaamo-toimintamallia jatketaan.

Helsingissä vahvistetaan lasten ja nuorten palveluketjua perustasolla kuten lähineuvolassa, päiväkodissa, perheneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, koulussa, nuorisotyössä, terveyspalveluissa ja lastensuojelussa. Neuvoloiden, päiväkotien ja koulujen sekä vapaa-ajan mahdollisuuksien korkea laatu kaikkialla kaupungissa on edellytys tasavertaiselle hyvälle elämälle. Helsinki käyttää tarvittaessa myönteistä erityiskohtelua. Huolehditaan erityistä tukea tarvitsevien opetuksesta järjestämällä sairaalakoululle asianmukaiset tilat.

Helsingin päämäärä on, että jokaisella lapsella ja nuorella on harrastus, nuoret luottavat Helsingin tulevaisuuteen asuinpaikkana ja voivat vaikuttaa sen toimintaan.

Eriarvoisuuden vähentäminen on Helsingissä lapsia ja nuoria laajempi tavoite. Päämääränä on tavoittaa aikaisemmin apua ja tukea tarvitsevat kaupunkilaiset – erityisesti heidät, jotka tarvitsevat paljon tukea tai hoitoa. Sosioekonomisia ja alueellisia terveys- ja hyvinvointieroja kavennetaan tietoon ja vaikuttavuuteen perustuvilla menetelmillä. Kaupunki tunnistaa syrjäytymisen ehkäisylle keskeisiä ryhmiä myös työikäisten ja ikääntyvien ikäryhmissä ja räätälöi heille yksilöllisiä ja parempia palvelukokonaisuuksia. Etsivään työhön sekä yksinäisyyden ehkäisyyn panostetaan. Hyvinvointieroja ja eriytymiskehitystä sekä niihin kohdistuvia kaupungin toimia toteutetaan ja seurataan kaupunkitasoisena kokonaisuutena.

Tasavertaisten mahdollisuuksien luomiseksi kaupunki varmistaa, että sen tiloja on helppoa ja turvallista käyttää koulutus-, kansalais- ja kulttuuritoimintaan. Julkisten alueiden ja tyhjien tilojen tilapäistä käyttöä kulttuuri- ja kansalaistoimintaan helpotetaan. Kaupunki pyrkii edistämään myös vajaakäytössä olevien muiden kuin kaupungin omistuksessa olevien tilojen käyttöä. Keskustakirjasto Oodi ja Jätkäsaaren liikuntatila Bunkkeri toteutetaan tavalla, joka ei vaaranna lähipalveluja.

Helsinki edistää asukkaidensa mielenterveyttä, toimijuutta ja päihteettömyyttä sekä vahvistaa ikääntyneiden toimintakykyä ja osallistumista Stadin ikäohjelman mukaisesti.

Helsinki torjuu asunnottomuutta aktiivisesti.

Helsinkiiläiset ovat osaamistaan, koulutustaan ja kykyjään vastaavissa töissä. Kaupungin työllisyyttä edistäviä palveluita suunnataan erityisesti ryhmiin, joissa osallistuminen työmarkkinoille on vähäisintä. Kaupunki panostaa erityisesti toisen polven maahanmuuttajien koulutukseen, työllistymiseen ja osallisuuteen. Lähtömaiden tutkintojen tunnistaminen ja tunnustaminen on joustavaa ja maahanmuuttajien osaaminen on mahdollisimman hyvin työmarkkinoiden käytössä. Yrittäjyyttä tuetaan yhtenä vaihtoehtona työllistymiseen.

Kansainvälinen, elävä ja kiehtova tapahtumien Helsinki

Helsinki on elävä ja monikulttuurinen, liberaalin demokratian ja suvaitsevaisuuden vahva edistäjä. Kasvavassa Helsingissä on moniarvoisuutta salliva kulttuuri, joka mahdollistaa eri väestöryhmien kohtaamiset. Kaupunki kukoistaa ja kehittyy ilmapiirissä, jota leimaa uuden oppiminen, avoimuus, toisten kuuleminen ja huomioiminen, ja jossa toisille annetaan tilaa ja otetaan heidät mukaan.

Helsingissä on paljon mahdollisuuksia eri lähtökohdista tulevien ja eri elämäntilanteissa olevien ihmisten tasavertaiseen kohtaamiseen ja yhteiseen tekemiseen. Huippulaatuinen ja helposti saavutettava kulttuuri sekä urheilutapahtumat tuovat ihmisiä yhteen ja lisäävät keskinäistä ymmärrystä. Tasavertainen ja toista kunnioittava

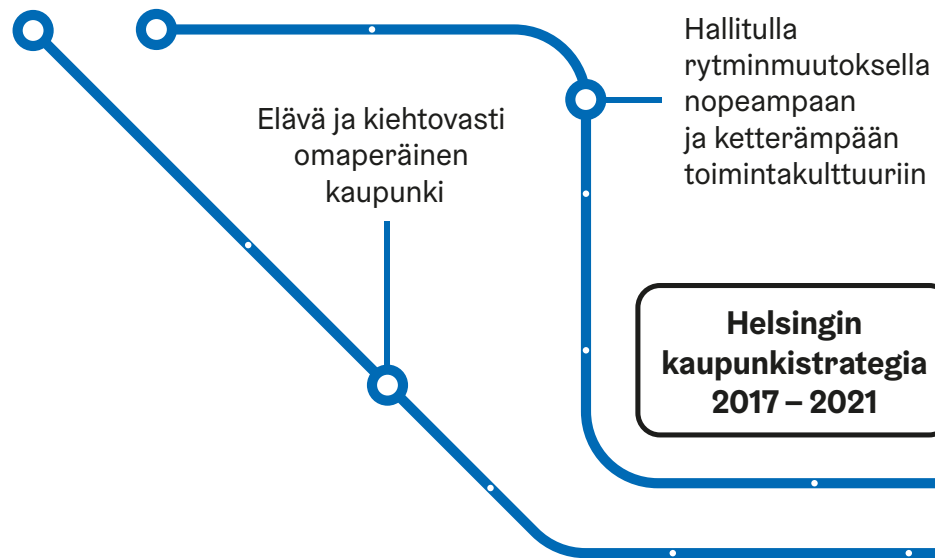
kohtelu on edellytys sille, että kaupungin kasvu ja muutos näyttäytyvät kaikille myönteisenä asiana.

Kaupungille kansainvälisyys on arvo sinänsä, mutta myös elinkeinopolitiikan keskeinen tavoite.

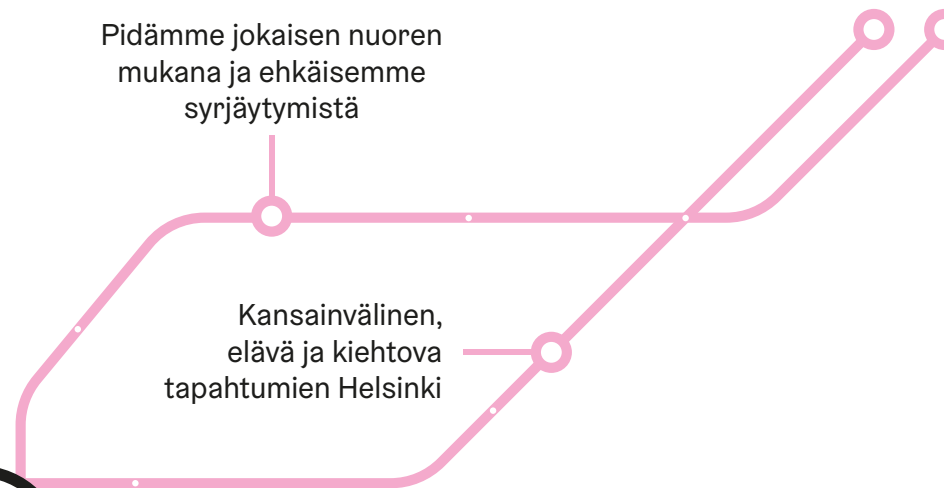
Helsingin kasvu luo mahdollisuuksia uusien työpaikkojen synnylle. Viihtyisä kaupunki, jonka asukkaat ovat korkeasti koulutettuja, houkuttelee ulkomaisia yrityksiä, investointeja ja matkailijoita. Helsingin vetovoiman vahvistaminen edellyttää kaupungin määrätietoista kansainvälistämistä. Työperäistä maahanmuuttoa ja sen osuutta kokonaismaahanmuutossa pyritään kasvattamaan.

1 Maailman toimivin kaupunki

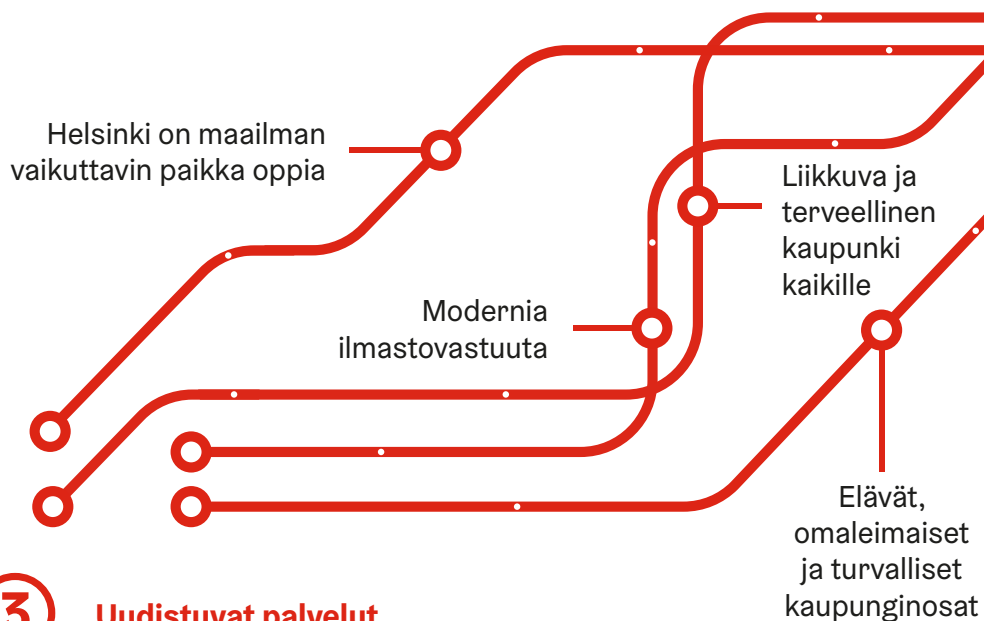

2 Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeisin tehtävä

2

3 Uudistuvat palvelut

4 Vastuullinen taloudenpito hyvinvoivan kaupungin perusta

4

5 Helsinki vahvistaa ja monipuolistaa edunvalvontaansa

5

Helsingissä on

1 200 km

pyöräteitä

130 km

rantaviivaa

63

kunnallista leikkipuistoa

300+

saarta

Kuva: Julia Kivelä

Korkeatasoinen koulutus on kansainvälisille osajille tärkeä syy valita Helsinki asuinpaikakseen.

Englanninkielisen koulutuksen ja varhaiskasvatuksen paikkamäärä kaksinkertaistetaan.

Helsingiläisten kielitaitoa monipuolistetaan lisäämällä kielikylpy- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta. Ensimmäisen vieraan tai toisen kotimaisen kielen opetus aloitetaan kaupungissa jo ensimmäiseltä luokalta. Kiinan kielen opetusta laajennetaan. Helsinkiin luodaan yhteistyössä Pohjoismaiden verkostojen kanssa yhteinen konsepti ”Nordiska skolan”.

Helsinki on monipuolinen ja kansainvälisesti vetovoimainen kulttuuri-, urheilu- ja tapahtumakaupunki. Tavoitteena on saada kaupunkiin uusia omaleimaisia vierailukohteita. Baanan ja Töölönlahden alueesta tehdään tasokas ja kansainvälisesti tunnettu kulttuurin ja vapaa-ajan keskittymä. Suvilahden alueen

kehittäminen kansainvälisesti erottuvaksi, pysyväksi tapahtuma-alueeksi selvitetään. Kehittyvää museoverkostoa pyritään edelleen vahvistamaan. Helsinki keventää lupa- ja järjestelykäytäntöjään siten, että kaupungissa on helppo järjestää erilaisia tapahtumia.

Vetovoimainen keskusta on Helsingin käyntikortti ja elinehto. Helsingin keskusta on elinvoimainen ja vetovoimainen kaupallisia palveluja, tapahtumia, viihtymistä ja kansalais-toimintaa kokoava paikka. Keskustan elinvoimaisuutta kehitetään yhteistyössä alueen elinkeinoelämän toimijoiden kanssa.

Kaupunki selvittää ydinkeskustan viihtyisyyttä ja toiminnallisuutta edistävän kävelykeskustan merkittävämmän laajentamisen sekä keskustan läpiajoliikennettä ja satamien raskasta liikennettä katutilassa vähentävän maanalaisen kokoojakadun edellytykset. Toteutuessaan kokoojakatu rahoitetaan isolta osin tienkäyttömaksuin. Olympiaterminalilta Kauppatorille ulottuvaa rantavyöhykettä kehitetään tavoitteena keskustan elinvoimaisuutta tukevan toiminnallisen kokonaisuuden aikaansaaminen.

3.

**Uudistuv at
palvelut**

Photo: Matti Pyykkö

3. Uudistuvat palvelut

Helsinki kehittää yhteensovitettuja, vaikuttavia ja ihmiskasvoisia palveluja yhdessä kaupunkilaisten kanssa. Kaupunki panostaa esteettömiin sähköisiin palveluihin sekä digitalisaation, tekoälyn ja robotisaation hyödyntämiseen. Sähköiset palvelut ovat ensisijaisia, ja ne ovat käytettävissä viikospäivästä tai kellonajasta riippumatta. Palvelujen uudistamista jatketaan ja huolehditaan saavutettavuudesta, monialaisesta osaamisesta, yhden luukun periaatteen vahvistamisesta ja erilaisten asukasta lähellä olevien työmuotojen kehittämisestä. Kaupunki tarjoaa palveluita ja viestii niistä molemmilla kansalliskielillä.

Helsingissä otetaan käyttöön sähköinen asiointi mahdollisimman laajasti ja kerätään systemaattisesti palautetta sähköisesti. Henkilöstön hyvinvointiin ja osallistumiseen palveluiden uudistamisessa panostetaan.

Helsinki on maailman vaikuttavin paikka oppia

Helsingissä hyödynnetään koko kaupunkia kaikenikäisten oppimisen tilana. Digitaalinen teknologia rikastuttaa oppimista ja mahdollistaa ajasta ja paikasta riippumattoman oppimisen. Kumppanuusverkostot korkeakoulujen, yritysten, kolmannen sektorin ja kaupungin eri toimijoiden kesken monipuolistavat ja laajentavat opiskelua.

Jotta kaikilla helsinkiläisillä oppijoilla olisi tasavertaiset mahdollisuudet tutustua kotikaupunkiinsa, selvitetään mahdollisuutta vapauttaa koululuokat joukkoliikennemaksuista.

Helsinki varmistaa, että kaikilla kuntalaisilla on mahdollisuus hankkia ja vahvistaa tietoyhteiskunnan edellyttämiä taitoja.

Helsinkiin rakennetaan älykoulun toimintamalli, jossa innovoidaan ja toteutetaan tulevaisuuden pedagogisia ratkaisuja. Data-analytiikka mahdollistaa oppimisen yksilöllisen etenemisen. Digitaaliset palvelut parantavat kasvatukseen ja koulutukseen hakeutumista ja siirtymistä koulutuksen nivelvaiheissa.

Helsingissä panostetaan fyysisiin oppimisympäristöihin, jotka edistävät

työelämässä ja tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista. Myllypuroon ammattikorkeakoulu Metropolian yhteyteen muodostetaan kansainvälisesti kiinnostava rakennusalan kampus, jossa koulutetaan ammattikorkeakoulutason ja toisen asteen ammattilaisia. Mäkelänrinteen opiskelun, urheilun ja asumisen yhdistävää Urheakampuksen rakentamista edistetään.

Kasvatus ja koulutus lisäävät kaupungin kilpailukykyä ja luovat elinvoimaa ja sivistystä. Ennakointiin perustuva ammatillinen koulutus luo hyvät edellytykset työttömien ja maahanmuuttajien työllistymiselle.

Helsingissä laaditaan maahanmuuttajien osaamistason kohottamiseksi maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma, joka ulottuu varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen.

Osaamiskeskuksen toimintamallia kehitetään ja sille pyritään saamaan myös valtion rahoitusta. Turvapaikan saaneille luodaan nopea polku kotimaisen kielen opetukseen. Kaupunki huolehtii riittävästä lasten suomi tai ruotsi toisena kielenä -opetuksesta.

Koulut ja yliopistot

Yliopistot

Helsingin yliopisto
Aalto-yliopisto
Taideyliopisto
Svenska handelshögskolan
Maanpuolustuskorkeakoulu

Ammattikorkeakoulut

Arcada
Diak Diakonia-ammattikorkeakoulu
Haaga-Helia-ammattikorkeakoulu
Humak Humanistinen ammattikorkeakoulu
Laurea-ammattikorkeakoulu
Metropolia-ammattikorkeakoulu

Aa

48 700 oppilasta
yhteensä 132
peruskoulussa

$\frac{(x+y)^2}{x^2}$

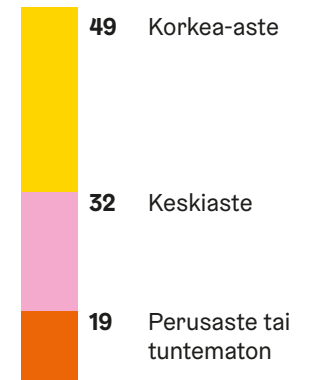
59 000 opiskelijaa
yhteensä 59:ssä
toisen asteen
oppilaitoksessa

11 000
opiskelijaa ammatti-
koulutuksessa

23 000
opiskelijaa ammatti-
korkeakouluissa

42 000
opiskelijaa
yliopistoissa

Koulutusrakenne,
% 25–64-vuotiaista

Helsingistä luodaan elinikäisen oppimisen innovatiivinen kokeilukaupunki. Yhteistyö johtavien suomalaisten ja kansainvälisten yliopistojen, kulttuurilaitosten, kehittäjien sekä yritysten kanssa edistää uuden kokeiluekosysteemin rakentamista.

Helsinki on erinomainen kaupunki opiskella ja tehdä tiedettä. Korkeakouluopiskelijat ovat tärkeä osa tulevaisuuden Helsingin vetovoimaisuutta ja elinvoimaisuutta. Kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä pääkaupunkiseudun yliopistojen, korkeakoulujen ja opiskelija-verkoston kanssa edistääkseen kansainvälisen tason opetuksen ja tutkimuksen edellytyksiä sekä kaupungin strategisia päämääriä.

Helsingiläisillä on tasa-arvoiset koulutusmahdollisuudet. Suomen- ja ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus ovat vetovoimaisia lähipalveluita. Helsingissä säilytetään subjektiivinen päivähoito-oikeus ja varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitus nykyisellä tasolla. Varhaiskasvatuksen maksuttomuutta edistetään siten, että se on maksutonta viiden vuoden iästä alkaen vähintään neljä tuntia päivässä. Valtuustokauden aikana valmistellaan päätökset maksuttomuuden ulottamisesta myös nuorempiin ikäryhmiin. Varhaiskasvatuksessa panostetaan laatuun, työntekijöiden pysyvyyteen ja turvalliseen arkeen. Helsingin kouluissa aloitetaan kunnianhimoinen kiusaamisen vastainen ohjelma.

Helsingissä toteutuu koulutustakuu: perusopetuksen jälkeen kaikki saavat opiskelupaikan lukiodista tai ammatillisesta koulutuksesta. Helsingin tavoitteena on, että toisen asteen läpäisyaste myös paranee selvästi. Kaupungissa huolehditaan siitä,

että koulutus tavoittaa paremmin ilman toisen asteen tutkintoa olevat nuoret aikuiset. Vapaa sivistystyö järjestää toimintaa asiakaslähtöisesti muuttuvien sivistystarpeiden mukaan.

Jokaisella helsinkiläisellä on mahdollisuus saavuttaa potentiaalinsa oppimisessa.

Pedagogiikka ja oppimisen tuki tasoittavat oppimisen eroja ottamalla huomioon tukea tarvitsevien ja hyvin edistyvien tarpeet.

Helsingissä lapsilla ja nuorilla on turvalliset ja terveelliset oppimisympäristöt.

Helsinki tekee aktiivista yhteistyötä valtiovallan, muiden suurempien kaupunkien, korkeakoulujen ja tutkijoiden sekä rakennusalan kanssa toimivien ratkaisujen löytämiseksi julkisten tilojen ja erityisesti koulujen sisäilmaongelmiin. Kaupunki laatii kiinteistöstrategian, jossa linjataan kaupungin kiinteistöjen suunnittelua, rakennuttamista, rakentamista, ylläpitoa ja omistamista. Strategia sisältää suunnitelman sisäilmaongelmista kärsivien koulujen, päiväkotien ja leikkipuistojen rakennusten korjaamisesta tai korvaamisesta uusilla rakennuksilla. Tavoitteena on kiinteistökannan laadun parantaminen, laaturiskien hallinnan parantaminen muun muassa elinkaarimallilla sekä sisäilmaongelmien vähentäminen. Tavoitteena on myös tilatehokkuuden edistäminen ja tyhjiksi jääneiden arvo-rakennusten parempi hyödyntäminen.

Helsingistä luodaan elinikäisen oppimisen innovatiivinen kokeilukaupunki.

Tiesitkö?

- 1. Suomessa on maailman paras koulutusjärjestelmä**
World Economic Forum 2016
- 2. Suomi on toiseksi paras maa väestön inhimillisen pääoman kehittämisessä ja hyödyntämisessä (The Human Capital Index)**
World Economic Forum 2017

Kuva: Eetu Ahanen

Liikkuva ja terveellinen kaupunki kaikille

Liikkumattomuus on yksi merkittävimmistä hyvinvointia murentavista tekijöistä. Vain noin neljännes väestöstä liikkuu terveytensä kannalta riittävästi. Helsinki luo kaupunkiin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenteet ja nostaa liikkumisen lisäämisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisensä pilottihankkeeksi.

Liikkumista edistetään yhä laaja-alaisemmin kaupungin tuottamilla palveluilla. Kaupunkiympäristöstä sekä liikunta- ja kulttuuritarjontaa kehitetään liikkumiseen ja arkiaktiivisuuteen kannustavaksi tasapuolisesti eri kaupunginosissa. Lapsia ja nuoria liikutetaan yhä enemmän kiinteänä osana heidän arkeaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Kaupunkia suunnitellaan ja rakennetaan tavalla, joka ottaa erilaiset käyttäjät huomioon. Väestöryhmien erot tunnustetaan ja palveluja kohdennetaan erityistä tukea tarvitseville ja korkean

riskin kohderyhmille. Helsinki houkuttelee aktiivisesti ikäihmisiä liikkeelle, niin liikunnan kuin kulttuurin pariin. Kuntalaisten liikkeelle lähtemisen tukena hyödynnetään kaupungin markkinointiviestintäkampanjaa.

Terveyden edistämiseksi Helsingissä lisätään kaupunkilaisten toimintakykyä ja mahdollisuuksia turvalliseen itse- ja omahoitoon ja kotona asumiseen. Helsingissä vahvistetaan kotihoitoa ja sen asiakkaiden ja työntekijöiden hyvinvointia sekä pyritään ennaltaehkäisemään akuutteja tilanteita. Erityistä huomiota kiinnitetään toimintarajoitteisten kuten ikääntyneiden mahdollisuuksiin elää kokemusrikasta elämää. Ikääntyneiden palveluja kehitetään kokonaisuutena varhaisesta tuesta elämän loppuvaiheeseen asti. Ympäri-vuorokautiseen hoitoon pääsy turvataan silloin, kun hoidon turvaaminen kotona ei ole enää mahdollista. Palvelujen saatavuutta ja laatua arvioidaan säännöllisesti.

Helsinki rakentaa sote-palveluja, jotka helsinkiläiset haluavat valita.

Riippumatta sote-uudistuksen etenemisestä Helsinki kehittää palveluita ja niiden saatavuutta. Yhden luukun periaatetta vahvistetaan ja hoitoon pääsyä edistetään oikea-aikaisen avun saamiseksi.

Aukioloaikoja laajennetaan ja työmuotoja uudistetaan niin, että palvelujen tuloksellisuus ja asiakaskokemus paranevat. Terveyskeskusten maksuttomuus säilytetään. Kaikkein haavoittuvimpien ihmisryhmien tarpeisiin ja palveluihin kiinnitetään erityistä huomiota.

Helsinki osallistuu aktiivisesti maakunta- ja sote-muutoksen valmisteluun ja varmistaa että suuren kaupungin kysymykset huomioidaan uudistuksessa.

Helsinki turvaa palvelujen jatkuvuuden järjestämisvastuun siirtyessä maakunnille ja yhteensovittaa kaupungin ja HUS:n erikoissairaanhoidon palvelut. Kaupungissa tunnustetaan uusia palvelujen yhdyspintoja sekä varmistetaan palveluiden saumaton toimivuus helsinkiläisille kaupungin toimialojen, maakunnan ja muiden toimijoiden välillä. Helsinki huolehtii kaupunkilaisille tärkeiden järjestöjen matalan kynnyksen sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintaedellytyksistä sote-uudistuksessa.

Elävät, omaleimaiset ja turvalliset kaupunginosat

Helsinki on kaupunki, jossa kaikki kaupunginosat ovat eläviä, viihtyisiä ja omaleimaisia ja asukkaat tuntevat kaupunginosan omakseen. Helsingissä rakennetaan monipuolisia ja elinvoimaisia kaupunginosia kasvattamalla asukkaiden vaikutusvaltaa elinympäristönsä asioihin. Kaupunki investoi sekä infrastruktuuriin että ihmisiin eri puolilla kaupunkia.

Helsinki tukee asukkaiden ja yhteisöjen alueellista oma-aloitteisuutta ja yhteistoimintaa.

Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksista huolehditaan ja demokraattinen ohjaus varmistetaan kaupungin vuokra-asunnoissa. Täydennysrakentaminen auttaa kehittämään niin julkisia kuin yksityisiä palveluita.

Tiivis ja toiminnallisesti sekoittunut kaupunkirakenne luo pohjan urbaanille elämälle. Helsingin kaikissa kaupunginosissa on edellytykset hyvälle arjelle, toimivalle liikenteelle, monipuolisille lähipalveluille ja elinkeinoille. Varmistetaan suurten aluerakentamishankkeiden, sekä Raide-Jokerin että muiden raideyhteyksien kannattavuus riittäväällä maankäytön tehokkuudella. Asuntotarjonta on monipuolista, sekä uusille että täydennysrakennettaville asuinalueille rakennetaan kaikkia hallintamuotoja Helsingin kaupungin vuokra-asunnoista vapaarahoitteisiin omistusasuntoihin.

Tavoitteena on, että Helsingin alueiden välinen eriytyminen vähenee ja kaupunginosien väliset hyvinvointierot kaventuvat.

Helsinki on viihtyisä kaupunki, jossa kiinnostava kaupunkitila luo edellytykset kohtaamisille ja hyvinvoinnille. Arkkitehtuuri on mielenkiintoista, moninaista ja korkeatasoista, ja rakentamisen korkea laatu luo kaupungille vahvan identiteetin ja imagon.

Helsingin tulee olla Suomen paras kaupunki yrityksille. Urbaani ympäristö tarjoaa hyvän kasvualustan yritysten innovaatiotoiminnalle ja vetovoimaisen asuinympäristön työvoimalle. Helsinki luo mahdollisuuksia kasville kaavoittamalla riittävästi ja ketterästi tarvittavia työpaikka-alueita. Helsinki tukee yritysekosysteemejä ja -klustereita tarjoamalla monipuolisia sijaintimahdollisuuksia hyvin saavutettavilla alueilla. Helsinki arvioi miten se voi omassa hankintatoimissaan paremmin edistää innovatiivista yrittäjyyttä. Teollisuuskadun akselia kehitetään merkittävänä työpaikka-alueena ja keskustan laajenemisalueena.

Kaupungissa kehitetään aktiivisesti liike-elämän logistiikan edellytyksiä. Liikennejärjestelmän vähäpäästöisyys etenee ja terveydelle haitalliset päästöt vähenevät selvästi.

Helsinki on kokonaisvaltaisesti toimivan älykkään liikennejärjestelmän edelläkävijä.

Liikennesektori on teknologian kehittymisen ja jakamistalouden vahvistumisen sekä päästövähennystavoitteiden takia nopeimmin muuttuvia sektoreita. Helsinki on vahvasti mukana tässä kehityksessä elinkeinoelämän, valtion ja HSL-alueen muiden kuntien kanssa. Kaupunki edistää kysyntäohjattuun liikennejärjestelmään siirtymistä. Kaupunki toimii testialustana liikennekaaren mahdollistamien uusien älykkään liikkumisen palveluiden (mm. Mobility as a Service) kaupallistamiseksi ja tulevaisuuden teknologioiden edistämiseksi.

Helsinki vaalii arvokasta luontoaan ja toimii kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi.

Viher- ja sinialueiden ekologinen laatu, saavutettavuus ja terveysvaikutukset turvataan. Luonnonsuojeluohjelmaa toteutetaan ja metsäverkostoa vahvistetaan. Helsingin vesistöjen, sekä pienvesien

että rannikkovesien tilaa parannetaan ja kiinnitetään huomiota vaelluskalakantojen elpymiseen. Metsissä ja metsäisillä alueilla suunnitelmallinen monimuotoisuuden lisääminen on hoidon keskeisin tavoite. Hulevesien kustannustehokkaan hallinnan edistämiseksi viherpinta-alaa lisätään kaupunkirakenteessa. Kaupungin puistojen monimuotoisuutta lisätään. Kansallinen kaupunkipuisto -hankkeesta tehdään päätös kuluvan valtuustokauden aikana, tekeillä olevan selvityksen valmistuttua.

Helsingin merellinen sijainti on osa kaupungin perusluonnetta ja -olemusta. Merellisyyttä ei ole hyödynnetty riittävästi kaupungin vetovoimatekijänä. Lähisaariston avaamista edelleen yleiseen käyttöön jatketaan. Helsinkiläisten virkistysmahdollisuuksien edistämiseksi, matkailupalvelujen kehittämiseksi ja kaupungin yleisen vetovoiman vahvistamiseksi laaditaan merellinen strategia, jossa haetaan keinoja mm. merellisten kohteiden saavutettavuuden parantamiseen, saariston palvelujen kehittämiseen ja merellisten tapahtumien edistämiseen. Helsingin saaristosta tehdään entistäkin houkuttelevampi matkailu- ja virkistyskohde. Helsinkiin luodaan saaristoa hyödyntävä, kansainvälinen julkisen taiteen biennale.

Kuva: Julia Kivelä

Modernia ilmastovastuuta

Helsinki korostaa toiminnassaan ekologisia arvoja ja pyrkii mukaan maailman johtavien kaupunkien C40-ilmastoverkoston. Helsinki erottautuu globaalin vastuun paikallisen toteuttamisen kansainvälisesti verkottuneena edelläkävijänä.

Helsinki ottaa vastuunsa ilmastonmuutoksen torjunnassa vakavasti ja torjuu ilmastonmuutosta kunnianhimoisesti. Helsinki asettaa tavoitteeksi 60 prosentin päästövähennys-tavoitteen vuodelle 2030 ja aikaistaa hiilineutraalisuus-tavoitteen vuodesta 2050 vuoteen 2035.

Helsinki varautuu valtion mahdolliseen päätökseen hiilen käytön kieltämisestä energiatuotannossa. Tähän Helsinki tarvitsee valtion johdonmukaista tukea korvaavan energiapöytäkirjan osan kehittämiseksi. Hiilineutraalisuustavoite määritellään tavalla, joka vastaa yleistä käytäntöä Suomessa.

Rakennusten energiatehokkuutta parannetaan sekä uudisrakentamisessa että vanhan rakennuskannan korjaamisessa. Helsingin energiatehokkuusnormit ovat kansallista vähimmäistasoa kunnianhimoisemmat.

Uusiutuva energia ja energiatehokkuus pyritään yhdistämään Helsingissä optimaalisella tavalla paitsi yksittäisissä rakennuksissa myös alueellisesti. Liikenteen päästövähennyksiä toteutetaan koko Helsingin liikennejärjestelmässä niin pyöräilyn ja kävelyn suosiota lisäämällä kuin sähköautojen, sähköbussien ja raidejoukkoliikenteen osuutta nostamalla. Helsingissä luodaan edellytykset sähköautojen määrän voimakkaalle kasvulle mahdollistamalla sähköautojen julkisen latausinfra rakentaminen markkinaehtoisesti. Uusiutuvaa energiaa lisätään niin pienessä kuin suuremmissa mittakaavassa.

Päästövähennyksiä ja kiertotalouden hankkeita toteutetaan Helsingissä yhteistyössä yritysmaailman ja kaupunkilaisten kanssa.

Helsinki haluaa toimia yhä aktiivisemmin alustana mielenkiintoisille ja tuloksellisille innovaatioille, jotka tuottavat myös uusia vientimahdollisuuksia.

Päästövähennysten toteuttamisesta laaditaan vuoden 2018 helmikuun loppuun mennessä aikataulutettu toimenpideohjelma. Kaupungin ilmastotyöryhmän raportti ja Helenin hyväksytty kehitysohjelma toimivat pohjana työlle.

Tiesitkö, että Helsinki sijoittuu:

1. **Energiatehokkuus kaukolämmitys- ja kaukojäähdytysratkaisuissa -vertailussa**
Global District Energy Climate Awards 2015
6. **Ekologisesti kestävimät kongressikaupungit -vertailussa**
GDS Index 2016
8. **Paras ilmanlaatu, maailman puhtaimmat kaupungit -vertailussa**
The Telegraph, 2017

4.

**Vastuullinen
taloudenpito
hyvinvoivan
kaupungin
perusta**

4. Vastuullinen taloudenpito hyvinvoivan kaupungin perusta

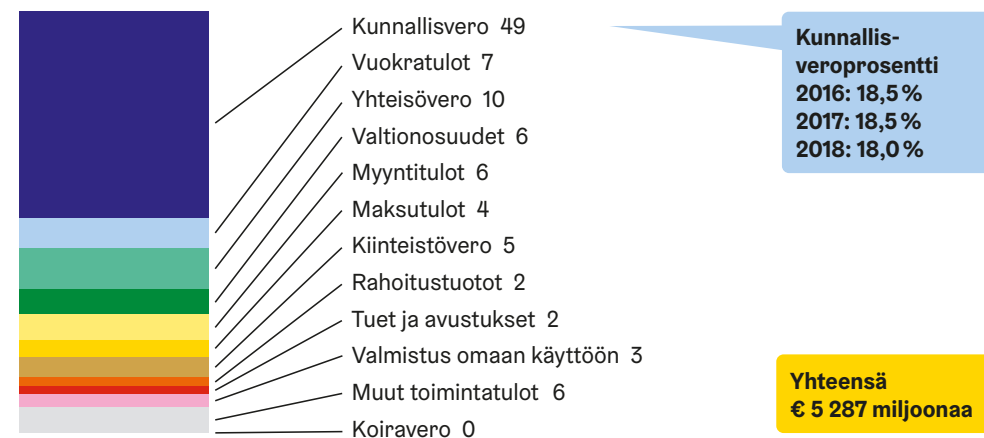
Kaupungin taloutta hoidetaan vastuullisesti, kestävästi ja tuottavasti, jotta kuntalaisten palvelut voidaan turvata pitkällä aikavälillä ja kaupunki on kilpailukykyinen sijaintipaikka yrityksille. Suunnitteilla oleva maakuntauudistus aiheuttaa kaupungin tulevien vuosien talouteen poikkeuksellista epävarmuutta. Helsingiltä maakunnille siirtyvien verotulojen ja menojen jälkeen kaupungin verorahoitus suhteessa kasvavan kaupungin investointitarpeeseen alenisi merkittävästi. Kaupungin kunnallisverokertymästä poistuisi noin kaksi kolmannesta. Nykyinen lainakanta jäisi kuitenkin kaupungin vastuulle eli suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa olennaisesti. Valtionrahoituksen suhteellinen merkitys kaupungin tulorahoituksessa olisi nykyistä suurempi, mikä lisää osaltaan rahoituksellista epävarmuutta.

Kasvavan kaupungin investointikyvystä on huolehdittava kaikissa oloissa.

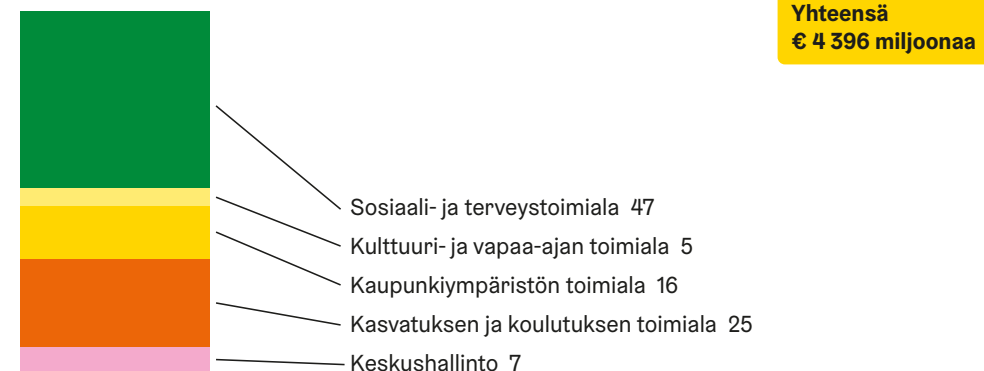
Uusiin haasteisiin varaudutaan mitoittamalla kokonaisinvestoinnit tasolle, joka kyetään rahoittamaan strategiakaudella tulorahoituksella siten, ettei lainakanta asukasta kohden kasva. Valtuustokauden alkupuolella tehdään maapoliittinen tarkastelu, siten että maanmyynnin lähtökohtana ovat elinkeinopoliittiset ja muut kaupungin strategiset tavoitteet.

Helsingissä rahoituksen lähtökohtana on kuntalaisten verotuksen vakaus ja ennustettavuus. Vahva työllisyys on vakaan kaupunkitalouden perusta. Verotulojen kehityksessä tavoitteena on työllisyysasteen vahvistaminen, mikä näkyy helsinkiläisten verotettavien ansiotulojen/asukas nopeampana nousuna muihin Helsingin seudun kuntiin verrattuna. Tavoitteena on, että Helsingin kuntakohtainen yhteisöveron jako-osuus nousee yli 30 prosentin tasolle valtuustokaudella.

Tulot luokittain 2017 (prosenttia)

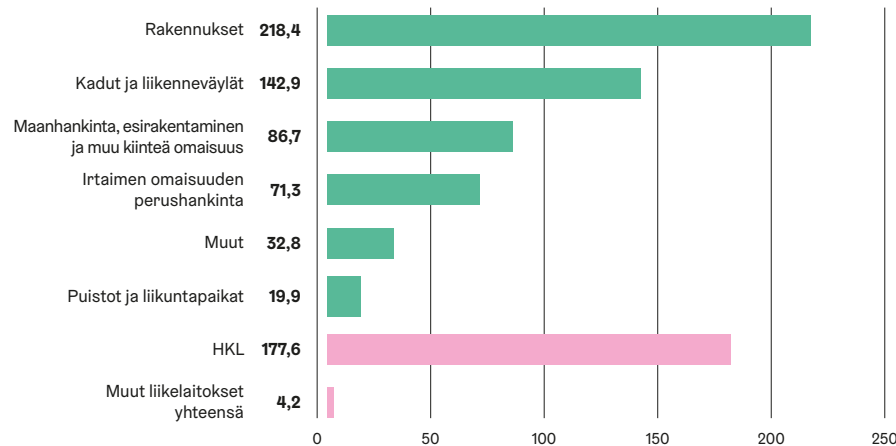

Menot luokittain 2017 (prosenttia)

Investointien arvo 754 miljoonaa euroa

Investoinnit 2018 (miljoonaa euroa)

Investoinnit vuosina 2012 – 2027 (miljoonaa euroa)

Helsinki kantaa oman vastuunsa julkisen talouden tasapainottamisesta ja huolehtii kaupungin kokonaistuottavuuden parantamisesta. Kasvavan kaupungin tarpeet ja kustannustason muutos otetaan huomioon toimintamenojen kokonaismitoituksessa, kohdennettuna erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suorimmin lisää kustannuksia. Organisaatiouudistuksen mahdollistama toimintojen tehostuminen hyödynnetään siten, että kokonaistuottavuuden 0,5 prosentin vuotuisella nousulla katetaan osa väestönkasvun aiheuttamasta toimintamenojen lisästarpeesta. Kokonaistuottavuuden parantamista tehdään johtamiseen panostaen ja hyvässä yhteistyössä henkilöstön kanssa palvelujen laadusta huolehtien. Palvelujen kilpailukyvyistä huolehditaan niitä uudistamalla. Helsinki tavoittelee yksikkökustannuksissa muiden suurten kaupunkien keskiarvoa.

Investointeja ohjaa vaikuttavuus ja oikea-aikaisuus. Investointitaso mitoitetään mahdollistaen kaupungin kilpailukyvyyn,

asuntopoliittisten tavoitteiden ja liikennejärjestelmän edellyttämät investoinnit. Merkittävimpien uusien alueiden toteuttamisen aikatauluista tehdään päätös strategiakauden aikana.

Kaupungin palvelutilojen korjausinvestointien tasoa nostetaan tulevan kiinteistöstrategian mukaisesti tehokkaan tilaverkon käyttökelppoisuuden turvaamiseksi. Painopisteinä on tilojen turvallisuus ja terveellisyys. Sisäilma- ja korjausista aiheutuvat investoinnit eivät nosta tiloista perittävää käypää vuokraa.

Kaupunki harjoittaa vastuullista henkilöstöpolitiikkaa ja panostaa hyvään johtajuuteen.

Helsinki ei irtisano vakiinaista henkilöstöä tuotannollisista tai taloudellisista syistä. Sote- ja maakuntauudistuksen toteutuessa lähtökohtana on, että henkilöstöä siirretty maakuntaan myös hallinnosta ja tukipalveluista maakuntaan siirtyviä tehtäviä vastaavasti.

5.

**Helsinki va hvistaa
ja monipuo listaa
edunvalvon taansa**

5. Helsinki vahvistaa ja monipuolistaa edunvalvontaansa

Globaali kilpailu on kasvavassa määrin kaupunkien ja kaupunkiseutujen välistä kilpailua valtioiden välisen kilpailun sijaan. Kaupungistuminen globaalina megatrendinä jatkuu. Helsingin ennakoitu vahva kasvu kasvattaa jatkossa maan ainoan metropolin roolia koko maan hyvinvoinnin turvaajana. Valtion vastuu Helsingistä kasvaa samoin kuin Helsingin vastuu koko maasta.

Helsinki erilaistuu suhteessa muuhun maahan. Helsinki kansainvälistyy ja monimuotoistuu muuta maata nopeammin. Esimerkiksi asumismuodot ja -ihanteet, liikkumiseen ja vapaa-ajan viettoon liittyvät tavat, tottumukset ja mieltymykset erkaantuvat yhä vahvemmin. Urbanin elämäntavan yleistyminen muokkaa myös arvo- ja asennemaailmaa ja kasvattaa

henkistä eroa muuhun Suomeen. Tarve maan eri osien keskinäisen ymmärryksen lisäämiselle ja haitallisten jännitteiden loiventamiselle korostuu.

Kaupunki pyrkii yleisen ymmärryksen lisäämiseen maan ainoan metropolin erityisestä luonteesta.

Helsingin menestyminen on koko Suomen etu.

Helsinki tavoittelee valtion kanssa toimivaa ja pitkäjänteistä yhteistyötä, joka on verrattavissa muiden eurooppalaisten pääkaupunkien ja valtioiden yhteistyöhön. Kasvavien kaupunkiseutujen näkökulmat koskevat Suomessa muitakin seutuja, ja

kaupunkipolitiikka on koko Suomen hyvinvoinnin kannalta keskeistä. Helsinki vahvistaa omaa kansallista edunvalvontaansa, edistää modernin kaupunkipoliittisen agendan luomista ja luo entistä aktiivisemmin kumppanuuksia pääkaupunkiseudun sekä muiden suurien suomalaisten kaupunkien kanssa.

Helsinki vahvistaa kansainvälistä toimintaansa kärkinään erityisesti digitalisaatio ja ilmastonmuutoksen torjunta, jotka yhdistävät kaikkia johtavia kaupunkeja, ovat voimakkaimpia kansainvälisen toiminnan profiloitumisalueita. Kaupunkidiplomatiaa hyödynnetään elinkeinopoliittisten intressien edistämiseksi Aasiassa ja erityisesti Kiinassa. Helsinki priorisoi Pekingiä kumppanikaupunkina ja

edistää stopover-konseptia yhdessä valtion ja matkailualan kanssa. Kaksoiskaupunkikonseptia Tallinnan kanssa kehitetään, pohjoismaista yhteistyötä edistetään ja kaupunkisuhteita venäläisiin kaupunkeihin vahvistetaan.

Ollakseen vielä vahvemmin hyödyksi koko maan suotuisalle kehitykselle Helsinki kohottaa omaa tavoitetasoaan maailman johtavien kaupunkien välisissä vertailuissa. Kaupunki valitsee muutaman laadukkaan kansainvälisen vertailun ja rankingin, seuraa näitä systemaattisesti ja pyrkii parantamaan sijoitustaan. Helsinki mieltää asemansa kaikkien suomalaisten yhteisenä pääkaupunkina. Kaupunki lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta vahvistavaa vuorovaikutusta maan muiden osien kanssa.

Helsinki

